

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Exegeticus Ad Librum III. Decretalium Gregorii
IX. Contractus in specie secundum rubricarum ordinem
exponens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. I. Quid, & quotuplex sit Donatio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63816)

contendis, non enim in illa lege agitur de privilegio publico, sed tantum personæ concessio, quod etiam in Clerico admittimus, ut, si privilegium Clero certæ Provinciæ concessum sit, ut alibi ad solutionem cogi non possit, valebit huic Clericus renunciare, quia tantum respicit personas *cap. 17. de for. compet.*

50 Interim non diffitemur, Clericum beneficio *competentiæ* posse *tacite* renunciare, per actum nimirum contrarium negando debitum, aut nolendo

præstare cautionem de solvendo, cum ad pinguiorem fortunam pervenerit, sicut in simili tacite renunciare potest privilegio *fori*, si scilicet habitum Clericalem deponat, & ut Laicus incedat secundum *Trid. Sess. 23. de Reform. c. 6.* Ratio autem cur hic plus possit renunciatio *tacita*, quam *expressa*, hæc redditur à P. Wiestner ad *h. t. num. 29.* quod *tacita* vim ex dispositione juris habeat, *expressa* verò ex voluntate Clerici, unde illa jure sustinetur, sicut hæc posterior jure destituitur.

TITULUS XXIV.

De Donationibus.

HAstenus de illis contractibus actum est, qui vel paciscentium utrumque, vel alterutrum certis quibusdam quasi vinculis ita ligatum tenent, ut citra alterius injuriam alter ab hoc nexu se sua sponte solvere nequeat, qui propterea contractus *onerosi* audiunt. Succedit jam *Donatio*, quæ, quod nulla lege, aut homine cogente fiat, *l. 29. ff. de Donat.* negotium merè *gratuitum* (saltem si ejus initium spectetur) dicitur.

§. I.

Quid, & quotuplex sit Donatio?

SUMMARI A.

1. Donatio describitur.
2. Quam aliqui contractibus accensent.
3. Nos meliori fundamento negamus.
4. Ad textus oppositos respondemus.
5. 6. Reliquæ particule datæ definitionis explanantur.
7. Donatio regulariter non præsumitur.
8. Donatio alia est inter vivos, alia mortis causâ.
9. Alia perfecta, alia imperfecta, ad quam potiores Donationum species reducuntur.

Donatio sic dicta à dono, quasi doni datio *l. 35. §. 1. ff. de mort. caus. donat.* communiter descri-

bitur, quod sit actus, quo liberalitatem nostram erga alterum acceptantem exercemus.

(N n)

Di-

2 Dixi I. *Actus*, sed qualis? an *pacti*, vel *contractus* nomine insigniendus? Ita visum est Bartolo in l. 35. C. h. t. Jul. Clar. 4. sent. §. *donatio quest. 1.* Gomez lib. 2. var. resolut. 4. Cujacio in paratit. C. h. t. Zoëtio in Decret. h. t. & multis aliis. Faciunt pro ipsis textus in l. 17. C. de fid. instrum. l. fin. C. de bon. qua liber. l. 8. C. de Præscript. 30. vel 40. ann. l. 7. C. de his, qua vi metusve, ubi donatio expressè contractibus annumeratur. Accedit ratio, quod nomen specificum habeat, & hodie instar aliorum contractuum actionem producat.

3 Sed melius negatur, donationem *contractus* nomine venire, tum propter l. 14. ff. de Precar. ubi *precarium* donationi æquiparatur, donatio verò contractui sive negotio opponitur l. 18. ff. h. t. l. 58. ff. de donat. inter vir. l. 6. §. 6. ff. Mand. l. 20. §. 46. ff. locat. l. 12. ff. de jur. dot. tum, quod omnis *contractus* pariat obligationem, & actionem §. 1. I. de act. §. 1. §. 2. I. de obligat. donatio autem nec unam nec alteram producat l. 18. ff. h. t. tum quod omnis *contractus* sit vel *bonæ fidei*, vel *stricti juris*. §. 28. I. de act. jam verò donatio non est *contractus bonæ fidei* l. 22. ff. h. tit. nec etiam *stricti juris* per d. l. 14. ff. de Precar. ubi donatio negotio opponitur.

4 Unde ad textus oppositos dupliciter respondetur. I. quod illa verba, *vel alterius cujuscunque contractus* commode possint ad reliquos *contractus* ibidem recensitos referri. II. quod in cc. ll. nomen *contractus* latè & improprie sumatur, quod in jure haud infrequens est, ut patet ex l. 23. ff. de R. J. ubi *Precarium* *contractus* vocatur, non utique

proprie talis propter cit. l. 14. ff. de Precar. similiter in eadem l. 23. tutela, & negotiorum gestio. vocantur *contractus*, de quibus tamen constat, quod *contractus* verè tales non sint. tt. Inst. de oblig. qua ex quasi contract. Alterum, quod donatio nomen specificum habeat, falsum est, quia prædicatur de donatione mortis causa, & aliis donationibus ob causam factis, quæ non numero, sed specie differunt, ut inferius patefiet. Quod verò donatio pariat actionem, id non habet ex primordiali sua natura, ut patet ex l. 18. ff. h. t. sed ex speciali beneficio l. 35. C. h. t. ab Imperatore Justiniano concessio. Verius ergo est, donationem de rigore juris non esse *contractum* strictè dictum, licet improprie *contractus* dici possit, quam tamen parvi momenti quæstionem esse putat P. Haunold. part. 3. tract. 9. cap. 2. contro. 1. num. 140. licet ipsemet fateatur, in praxi donationem sub nomine *contractus* comprehendi in *favorabilibus*, non verò in *odiosis*, & ideò, si à Magistratu *contractibus* quoddam onus adjiceretur, donationes non censentur esse gravatæ.

Dixi II. In definitione, *quo liberalitatem nostram exercemus*, per quas particulas donationem non tantum à *contractibus* onerosis removemus, sed etiam donationem proprie talem, ab aliis donationis speciebus abusive talibus distinguimus, ut à donatione *remuneratoria* donatione *propter nuptias* &c. Proprie enim is donare dicitur, qui ob nullam aliam causam dat, quam ut liberalitatem & munificentiam suam exerceat.

Dixi III. *Erga alterum acceptantem*, quibus verbis indigitatur differentia do-

na-

nationis à legato, quod acceptationem legatarii non desiderat, & insimul ostenditur, per acceptationem donatarii donationem in ordine ad obligationem, & actionem producendam primùm efficacem reddi, cùm antecederet ad nutum donantis donatio revocari possit, l. 2. §. 6. l. 10. ff. h. t.

7 Priusquam ad divisionem progrediamur, obiter notandum est, donationem regulariter non præsumi, nisi fortè tunc, cùm quis prudens nullo jure cogente aliquid dat l. 29. ff. h. t. ita, ut alia interpretatio, aut conjectura fieri non possit. l. 25. ff. de probat. *cujus enim per errorem dati repetitio est, ejus consultò dati donatio est.* l. 1. C. de cond. indeb. l. 53. ff. de R. J. Vid. Menoch. de arbitr. casu 88.

8 Donatio abit in donationem inter vivos, & mortis causa. Illa exercetur citra cogitationem mortis, vel mortalitatis, & censetur donans magis donatarium, quàm se ipsum amare. Ista intuitu mortis, vel mortalitatis exercetur, & est quasi conditionata, ut dominium rei donatæ & traditæ in donata-

rium irrevocabiliter transire non faciat, nisi morte donantis secuta l. 35. §. 1. ff. de mort. caus. donat. & ideo donator in tali casu præ donatario se magis dilexisse videtur.

9 Donatio rursus alia est perfecta, alia imperfecta. Illa ex nudo liberalitatis motivo, hæc concurrente alia causa exercetur. Ad hanc posteriorem pleræque species donationis referuntur, ut donatio remuneratoria, quæ fit pro præstito beneficio vel officio ex debito gratitudinis, & potest exerceri non tantum erga illum, qui nos sibi suis meritis obstrinxit, sed etiam erga alium ipsi conjunctum, puta, filium, uxorem &c. Donatio sub modo, Donatio dotis, quæ fit marito ab uxore vel nomine uxoris ab ejus parente, aut alio propter supportanda onera matrimonii l. 20. C. de J. D. Donatio propter nuptias, quæ constituitur uxori à marito, vel alio ejus nomine intuitu dotis l. fin. & auth. eò decursum C. de donat. ante nupt. sed de his duabus speciebus, uti & de Donatione inter virum & uxorem in lib. 4. Decret. ex professo agemus.

§. II.

Quinam inter vivos donare possint?

SUMMARI A.

10. Donare possunt, qui liberè contrahere, & res suas liberè administrare possunt. 11. Quid de Prælati Ecclesie? 12. Quenam dicantur res immodice? 13. Quid peculiè circa donationes & dotationes Episcoporum jure cautum sit? 14. Prælati vetantur ditare suos consanguineos, id quod cum certis limitationibus accipiendum est. 15. Donatio inter parentes, & liberos non valet. 16. Sicut nec à filiofamilias. 17. Quid de uxore circa donationem rei dotalis, & reo criminis capitalis?